

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 4 rals al mes.
Fora. 14 " trimestre.
Un número sol. **5 céntims.**
Anuncis á preus convencionals.

Pianos. - Afinacions y reparacions
E. LLADÓ
== Calderón, 18. - Sabadell ==

Teatro Principal.- Està en venda un dels millors
palcos del 1.er pis d' aquest
Teatro. En la Administració d' aquest diari donarán mes detalls.

Pera llogar una magnífica cuadra capàs pera 14 talers mecànics, ab sa corresponent forsa á vapor, y dúas grants cuadras, propias pera magatzém, dipòsit ó industria, en lo vapor *del Infern*, carrer de Calderón.
Informará l' encarregat del vapor.

DE SABADELL A NISSA

IMPRESIONS DE VIATJE

II.

Pels plans del Rosselló corre 'l tren com un llamp, fent giravoltar devant de nostres ulls los vinyats de Perpinyá y prompte apareix lo recondet de Port vendres, qual petita població situada al voltant d' aquell port natural sembla un remat de gaviotas festonejant amorosament l' aygua.

Y vola 'l tren, travessant planuras, sempre costejant lo litoral ab sos pichs y bahias, quals rocas las onas besan, y nostres ulls se delectan contemplant las ratllas lluminosas que 'ls raigs del sol extenen sobre 'l mar y las barcas de blancas velas que las onas gronxan.

Peró aquesta llum va apagantse; lo sol se 'n vá á la posta, y entre una claror plomosa lo tren nos endinza pels estanys salinosos, ovirantse ab prou feynas las pilas de sal recullida. S' enfosqueix molt depressa y apenas podém admirar aquells petits grupos de casas que en mitj dels llachs semblavan remadas de negrosenchs ánechs nadant sobre las ayguas. Nit já arribárem á Cette y sols poguerem admirar la magnífica estació en quals edificis tant se distingeix la rumbosa Fransa.

En aquesta estació 's comensá á notar que no 'ns diferenciavam los catalans dels castellans sols ab la boyna y barretina, sinó ab lo caracter previsor; l' *Orfeo* catalá, tenia ja avisat lo restaurant y 'l sopar aparellat; los castellans soparen com pogueren y tingueren de demanar instruccions y auxili al nostre President en Joan Millet qui desde allavoras fou sa providencia, puig ni tenian fixat l' itinerari, ni cap d' ells, inclós son president, un clergue molt bellugadis, sabia parlar francés.

Un altre detall volém fer constar, que atribuhim aiximateix á diferencia de caràcter: lo gefe del *Orfeo* castellá portava passatge de segona classe pera ell y pera la oficialitat del mateix, y de tercera pera 'ls soldats rasos; los catalans, tant los gefes y protectors com los senzills orfeonistas, anavan tots á tercera.

Sortirem de Cette y prompte siguerem devant de Montpeller, ahont, entre mitj de las sombras y engrandit per nostra patriótica imaginació vegerem la silueta del castell de Mireval, en quin nasqué á la vida nostre gran Rey en Jaume, lo rey conqueridor, lo rey de la Catalunya natural y sancera, qual litoral eran casi todas las terras que clouhen lo Mediterrani, fias al punt de que sas ayguas y sos peixos y 'ls vaixells que s' hi bressavan tot era ben catalá, tot de la Pátria Catalana.

Avansa 'l tren entre las ombras de la nit; regna 'l silenci y tothom s' endormisca repassant ab los ulls del esperit tantas bellas impresions fias que arribant á Nimes sentirem pregonar trenta minuts de parada. Nos deturarem un xich y baixant al anden admirárem aquella grandiosa estació iluminada per rengleras de llums d' arch voltaich; sortirem cap al defora y contemplárem iluminat lo panorama de la població que conserva lo recort dels romans guardant com una joya lo Circo, massís edifici de pedra ahont encara sembla que s' hi veu la lluyta dels gladiadors y s' hi sent retronir lo bram dels lleons que devoravan als cristians per ordre dels pagans emperadors. ¡Quin contrast! A Espanya tenim perduts los edificis històrichs y foscos y raquiticas las estacions dels ferro-carrils; á Fransa conservan los monuments de l' antigor y tenen estacions espléndidas, plenas de confort y poderosament iluminadas ab la electricitat.

Deixárem á Nimes, y embolcallats ab la fosca de la nit, prompte sen-

tirem la freda boyra del riu Rose ó Rhône, qual majestuosa superfície de plata y 'l macís pont de pedra que atravessarem no poguerem contemplar, sentintnos contrariats ab viva recansa que 's desvanesqué devant novas impresions al arribar á Tarascó y tenir que canviar de tren, ab molt cuydado de pendren un per altre.

Encaixonats novament dintre un departament de tercera classe, però ab coixins y esbarjo com las segonas d' Espanya, nos disposarem á dormir fins á la matinada en que deviam arribar á Marsella, ahont mitj endormiscats saltarem á dos quarts de cinch de la matinada.

Segons lo nostre itinerari deviam passar á Marsella tot lo dematí, no reprement la marxa fins á ben dinat; però al arribar nos digué 'l gefe d' estació que 'n rahó de las moltas societats que 's dirigian á Nissa, ab l' obgecte de destribuhir bé 'l servey, era precis que continuessim nostre camí, deixantnos solzament dugas horas de descans.

Gran decepció tingerem los expedicionaris que desitjavam visitar á Marsella, però no hi havia altre remey sinó resignarnos; no obstant, aquí 's torna á deferenciar be lo caràcter dels elements que componian als dos *Orfeóns*, catalá y castellá.

L' *Orfeo* madrileny, que seguia en lo mateix tren y adoptá nostre mateix itinerari (com á taula de salvació per no perdrers), se desdejuná com nosaltres en lo restaurant, però després no sé ahont s' amagá que ja no se 'l vejé enloch fins á l' hora de sortida, creyent que sos individuos se retiraren á descansar en un dels magatzéms de la estació; en cambi, los catalans prenguerem lo café ab llet en un tancar y obrir d' ulls, y tot seguit, rellotge en má, s' escampare com ratas per la ciutat, uns á peu, altres en cotxe, collas de quatre, de tres y de un, prompte desaparegueren casi tots, quedantne sols un pera guardar l' equipatge y l' autor de la present que cumplia sos debers de corresponsal de LO CATALANISTA.

A l' hora de sortida no 'n faltá ni un dels nostres y tot era explicar peripecias de la rápida escapada per Marsella, fent constar ab orgull com, fins de passada, las barretinas catalanas havian cridat l' atenció en tots los boulevarts de la industrial ciutat catalana del Estat francès.

PAU COLOMER.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sants del dia.—S. Francisco Javier; fill de Navarra en lo castell de Javier; Jesu-ita y celebre apostol de las Indias y Japó.—Los Sts. martres Claudi y sa muller Hilaria y sos fills Jasson y Mauro ab setanta soldats á Roma.—Sts. Casiá, Agricola, marts.—S. Lucio rey d' Inglaterra y S. Casiá notari martir.

La missa en honor de S. Francisco Javier.

La Epistola es del cap. X de S. Pau als Romans.

Lo Evangeli es del cap. XVI de S. March.

Parroquia de S. Feliu.—A dos quarts de deu ofici funeral de D. Joan Roderigas y Sorribas.

Parroquia de la Concepció.—A las set missa en lo altar del sagrat cor, per D. Fran-

eisco Vergé y Quer, durant la mateixa los Associats del Apostolat de la Oració tindran comunió general de cada mes y 's faran los exercissis propis del primer divendres.

Iglesia de las M. M. Escolapias.—Durant la missa de las set, Exposició de S. D. M. exercissis propis del dia y comunió general de lo Guardia d' honor y Apostolat de l' oració. A dos quarts de sis de la tarde la funció acostumada.

NOVAS

Alguns polítichs de Madrid ai parlar del sens fi d' ascensos y recompensas qu' ha presentat lo general Weyler, ab motiu segons diu ell, de reparar oblits y postergacions, diuen que á la seva má estava 'l reparar las veritables, donchs si tingué temps pera fer tinent honorari á son fill, concedintli además una gran creu de Maria Cristina, també devia tenirlo pera 'ls quins defensavan á Espanya no tenint pares ni padrins que 'ls regalessin creus y graus de cap classe.

De mica en mica, entre uns y altres, nos van retratant de má mestre al general *casi pacificador* que tant engrescada tenia á la colla canovista.

Uns parlant de la miseria qu' ha deixat á Cuba, altres del terror ab que volia dominarho, aquells contant 130 bultos que portava, aquestos retrayentli recompensas paternals, y uns altres fent saber que no visitá cap Sanatori, que es proteccionista d' ocasió y la conducta ab lo capitá general de Palma de Mallorca, va resultat una oleografia á molts tintas que n' hi há per tots los gustos.

La campanya de Filipinas del general Weyler *La Publicidad* ja va cuidar-se de immortalisarla, deixantlo de tal manera que ni semblava bo pels gossos. La de Cuba á falta de *Publicidad*, qu' are li enllustren las sabatas, la van ressenyant entre uns y altres de manera que fa pena.

¡Pobre Weyler! tant victorejat no fa gayre y tant desprestigiat avuy.

Si no 'ns fes tant fástich son procedir nos faria pena veurer com lo tractan.

Traduhim d' un periódich rotatiu:

«Varios soldats de Filipinas ab lo vapor correu *Isla de Luzon*, en calitat de malalts, nos denuncian un fet que *desdice de nuestra hidalguza y de los sentimientos del pueblo español*. (Aixó últim no ho traduhim perque sols va be ab la seva llengua y si pot ser ab marxa de Cádiz y tot.)

Es lo cas que á molts d' aquells infelissos que aqui desembarcan després de *defender en oceania la honra de nuestra Pátria, ultrajada por los insurrectos* (aqui un xich del Cadiz) y ahont han perdut la salut, se 'ls hi han decomisat en l' aduana infimas quantitats de tabaco, dos ó tres mocadors á cada hù y altras tonterias que com á recort de sa estada á Filipinas, se proposavan regalar á sos pares germans ó parents de mes estima.»

Un altra vegada apendrán lo que 's deu fer al tornar de las colonias.

¡Ahont s' es vist tornar de Cuba y Filipinas y no portar més que mocadors y algún qu' altre grapadet de bon tabaco!

Las cosas ó ferlas ó no ferlas. De vegadas pássan mes be 130 bultos que no tres mocadors pera la familia.

¿Y després qui 'ls embolica á dur recorts per los de casa. No 'n portan prou ab la cama tallada ó 'l brás romput, ó la salut perduda ó ab la mort á sobra?

Aixó no paga drets á la nostra aduana pero hi ha un Deu justicier que fa pagarlos als causants de sa desgracia.

Y qu' allá no se 'n fá de contrabando.

Molt concorregut va esser lo ball que lo dia de **3. Eloy**, patró dels manyans, se vá donar en lo Saló Sabadellés (Jan). La orquesta *Muixins* executá un escullit programa.

Lo vinent diumenge al vespre la secció lírica dramática de la *Asociació de Católichs*, posará en escena lo aplaudit drama *La clau de casa* y la comedieta en un acte *Embolichs*.

Diu *El Imparcial*, ocupantse de la contracta d' obras del matadero de l' Habana, que 'l contratista s' ha embutxacat en un any, sense exposar cap céntim, la tonteria de un milió de duros. ¡Aixó son negocis, exclama 'l periódich madrileny. Y tal, dihem nosaltres, ab uns quants mes hi haurá llevat per un altra guerra, si és que la pau se consegueix per tota l' isla.

Lo próxim diumenge, diada de la Fira, tindrà lloch en lo teatro Principal la inauguració de la temporada fins als Reys, ab la companyia de sarzuela que dirigeixen los senyors Guzman y Alvarez, debutanthi la coneguda y aplaudida tiple Srta. Sofia Romero. Las obras que 's posarán en escena lo dia del debut son *Las Escopetas*, *Niña Pancha* y *La marcha de Cádiz*; en aquestas duas últimas hi pendrá part dita artista.

Avants d' ahir tingué lloch á la Audiencia de Barcelona, la vista en judici oral y públich de la causa per estafa que 's segueix contra Magi Ribera d' aquesta ciutat.

Lo fiscal demaná al processat la pena de 4 mesos y un dia d' arrest major, accesorias y costas.

L' advocat defensor, don Martí Trias, demaná sa lliure absolució y quedá 'l judici conclús pera sentencia.

Demá á la nit, lo eminent magnetisador, y adivinador del pensament humá Mr. Onofroff donará una sola sessió dels seus experiments en lo Teatro Euterpe,

A continuació insertem la llista de las quantitats suscritas per los industrials de Tarrasa y Sabadell ó que en aquestas poblacions hi tenen part de la seva maquinaria, per auxiliar á las victimas de las inundacions de Valencia.

Tarrasa.—Institut Industrial, 500 pessetas; Srs. Sala germans, 1000; Ballvé y C.^a, 500; García y fills, 1000; Escudé y Gibert, 500; Fontanals y C.^a, 500; Miquel Marcet, 500; Cots, Ubach y C.^a, 500; J. Prat y fills, 1000; Freixa y Sans, 250; Bosch y Palet, 200; Pascual Sala, 300, Joseph Domingo, 400; Cortés y Colomer, 1000.

Sabadell.—Srs. Joan Llonch y germans, 500; Corominas Salas y C.^a, 750; Enrich Turull y C.^a, 1000; Mateu Brujas, 500; Fill y germá de J. Molins, 750; Campañá Margarit y C.^a, 250; Joan Gorina y fills, 500; Tomás Gorina, 400; Esteve Serra y Verdaguer, 500; Fills de J. Durán, 400; March Griera, 500; M. Sanmiquel Casablanques, 300; Bartomeu Pineda, 150; Jaume Gorina y C.^a, 250; Successors de B. Brutau, 250; Seydoux y C.^a, 500; Prat, Carol y C.^a, 200; J y J Bartrán, 1000; Joseph Cuadras y Prim, 1000; Fornells, Rimbau y Trullàs, 500.

Aplaudim de tot cor los nobles sentiments de nostres compatricis qu' han demostrat una vegada mes lo ben disposats qu' están pera axugar las llàgrimas dels que sofreixen

Deu los hi pagui.

Tota la premsa dona gran importacia á la agitació carlista, lo govern pren extraordinaris precaucions y tot fa temer un prompte aixecament d' aquest partit.

Lo marquès de Tamarit ha dit que si 'l cap del partit carlista sab dominar lo cor, lo pervenir es seu.

Lo pitjor es que aquest partit s' aixecará prenent peu de la concessió de la autonomia á Cuba, ell que sempre ha dit que restabliria las llibertats regionals.

L' Ajuntament de Sant Feliu de Codinas ha acordat rotular en catalá tots los carrers d' aquella població.

Nostre entussiasta aplaudiment per son patriotisme.

Heus aquí la contestació al telagrama que dirigí á S. M. la Reyna lo President de la Unió Catalanista:

«President Consell Ministres.—S. M. la Reyna, que agraheix la atenta felicitació que vostés s' han servit enviarli per la publicació dels decrets concedint la autonomia á Cuba y Puerto-Rico, m' encarrega 'ls hi expressi son reconeixement y 'ls hi diga que ab ells espera sobre tot estrenyer y afiansar los llassos de la nacionalitat entre Espanya y las Antillas.»

S' estan fent los preparatius en la capital del Principat pera la funció d' una societat coral, que baix lo títol de «La Fals», s' agrupara

pera cantar lo més modern repartori. La llengua oficial d' aquesta societat, serà la catalana, y la primera de las obras que ha comensat ja á ensajar ha sigut «Los Segadors».

En bona hora ha vingut, aquest nou campió de la música que ha de regenerar l' art de la nostre terra. ¡Catalunya y avant!

Diuhén de Barcelona:

«Numerosa concurrencia assistí al reparto de premis del Certamen literari organitzat per «L' Atlántida», revista catalana.

En lo Saló de Cent de las Casas Concistorials, en lo tester, entre grups de plantas y flors, se destacava 'l trono destinat á la reyna de la festa; en la presidencia prengueren asiento los individuos del jurat ab lo tinent d' alcalde Sr. Mutje.

Doná comens á la festa lo Sr. Blanch, dissertant sobre «l' art de la lectura», y 's repartiren, lo premi de lectura al Sr. Macís; primer accéssit, Sr. Llenas, segon Sr. Vila.

D. Ferrán Aguiló llegí un interessant discurs apropósit del amor á la patria catalana, de molta actualitat.

Lo secretari del jurat llegí la memoria de rúbrica y procedí á obrir los sobres que contenian los noms dels autors premiats, resultant ser: D. Ramon Surinyach y Baell, ab la «Flor uatural», per sa poesia «Promesa», qui nombrá reyna de la festa á D.ª Rosalia Codina de Esquerra; D. Jaume Terri y D. Claudi Mas ab la primer y segon accéssit respectivament.

Los demás premis foren otorgats als Srs. Franquet y Serra, Alcoverro, Busquets y Punset, Badenas y Dalmau, Carreras. Maciá, Pascual, Masriera (Artur), Barbany, Riera y Bertrán, Garriga, Durán, Berga y Boada, Ginesta y Ponset, Palanca, Ribas, Cendrú, Ferré, Perez y Jorba, Iglesias y algun altre.

Posá fi á la festa lo Sr. Masifern ab un discurs de gracias, en lo que tractá de la poesia popular.»

En compliment de la resolució adoptada per la comissió executiva de la próxima Exposició de Bellas Arts é Industrias Artísticas, de Barcelona, l' alcalde senyor Collasso, d' acort ab los senyors cónsuls generals de las respectivas naciones, ha designat los següents comissaris de las seccions extranjerias de la Exposició;

Fransa, senyor president de la Cambra francesa de Comers á Barcelona; Portugal, senyor don Pere Sureda Rosa, canceller del consolat; Bélgica, senyor don Anton Joanbernát; Dinamarca, senyor don Emili Sehierbeck, vicecónsul; Russia, senyor don Carlos Dalhander y Soler, viceconsul.

Los comissaris d' Italia, Alemania y altres païssos considerats com centres d' art, serán designats tan aviat com s' hagin posat d' acort ab lo senyor alcalde los cónsuls de las respectivas naciones.

Ahir tingué lloch, com anunciarem, la solemne inauguració y benedicció de la Capella de la Mare de Deu de Lourdes. Al matí, la comunió general fou lluhidíssima tant per part dels noys alumnos com per altres fiels devots de la Verge. Lo Rvnt. Ecónomo Dr. Sardá y Salvany, dirigí als fiels una fervorosa plática adecuada al acte que s' verificava. L' escolania de la Parroquia de Sant Feliu, baix la direcció del mestre senyor Plans, cantá durant la missa alguns motets. La nova Capella durant lo dia fou molt visitada per molts de nostres compatricis, elogiant lo bon gust que ha caracterisat la direcció de tan bellíssima Capella.

A la tarde, á las 5, comensá lo Sant Rosari cantat, ab explicació de misteris per Mossen Joseph Cardona, finalisant tant religiosa festa ab la lletania lauretana cantada á dos chors.

Nos plau, per tal motiu, felicitar al Rvnt. Mossen Joseph Torras y als Germans Maristas, per lo bon acert ab que han portat á felis terme aquest nou centre de religiosa pietat.

Ahir celebrá sessió de segona convocatòria nostre Excm. Ajuntament. Llegida y aprobada l' acta de la sessió anterior s' aprobaren varis dictámens y comptes, y entre ells se discutí molt lo dictámen presentat per la Comissió nombrada pera la averiguació de si de la hisenda de can Puigjaner se 'n podria treurer aygua pera la població. Dita Comissió demaná que s' aprobin 3000 ptas. per los gastos que poden ocasionar las probas pera treurer aygua.

Després de bastanta discussió entre los Srs. Buxó y Masagué s' aprobá dit dictámen.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93, casa de confiança.

TELEGRAMAS

Madrid, 2, 4 t.—Telégramas de Cuba donan compte de varias accions de guerra en las quals hi hem tingut alguns morts y varis ferits. La victoria ha sigut per la tropa, havent mort varis insurrectes.

A Bilbao, en lo terme d' Arriaga, un violent incendi ha destruit una important fábrica, essent considerablos las pérduas sofertas.

Ha sigut denunciát «El Basco» per un violent article contra la autonomia cubana.

Madrid, 2, 6'30 t.—Avuy, dia de moda, s' ha vist molt concorreguda la Exposició d' industrias modernas. L' han visitada la infanta Isabel, la marquesa de Nájera, en Silvela y altres distingidas personalitats.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	33'20 d.
» á la vista.	33'59 p.
Paris. » » »	32'20